

Soyun 541
Tarih 04.10.2018

10/160

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Van ili jeo – stratejik konumuyla büyük bir ekonomik pazarın ortasında yer almasına, genç nüfusuyla önemli bir iş gücüne sahip olmasına ve yerüstü zenginlikleriyle ciddi bir turizm potansiyeli taşımasına rağmen işsizlik başta olmak üzere sağlıktan eğitime, tarım ve hayvancılıktan ekolojiye birçok sorunla boğuşmaktadır. Bu nedenle Van’da süregelen sorunların tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.


Murat SARISAÇ
① Van Milletvekili

GEREKÇE

Urartuların başkenti olmasının yanında birçok eski uygarlığa ev sahipliği yapan coğrafyamızın kadim kenti Van; jeo – stratejik konumu, genç nüfusu ve doğal güzellikleriyle ciddi bir potansiyel taşımaktadır. Türkiye’de iller bazında en kalabalık 9’uncu ve bölgesinde en büyük il olan Van, İran’a sınır komşusu olmasından dolayı dünya pazarlarına yakın konumdadır. Bu haliyle Van, Ortadoğu coğrafyasında ciddi bir ekonomik pazarın adeta tam ortasında bulunmasına rağmen hiçbir zaman hak ettiği ilgi ve değeri görmemiştir.

Binlerce binanın yıkıldığı ve yüzlerce yurttaşımızın yaşamını yitirdiği 2011 Van depreminin üzerinden geçen bunca zamana rağmen sorunlar kalıcı olarak çözülmemiştir. TOKİ konutlarıyla borçlandırılan yurttaşlar, zamanla borçlarını ödeyemez hale gelmiş, kimisi evinden çıkmak zorunda kalmıştır. Bununla birlikte TOKİ konutlarında eğitim, sağlık ve sosyal hizmetler yeterli düzeyde verilmezken bina yönetimleri de hak sahiplerine devredilmemiştir. Depremden dolayı bir yıldan fazla süre iş yapmayan Van esnafının vergi borcu da terkin edilmemiştir. Mücbir sebep halinin sona ermesiyle biriken borcun yapılandırılması da Van esnafının sorunlarına çözüm olmamıştır.

Van’ın yaşadığı diğer bir sorun da Demokratik Bölgeler Partili (DBP) belediyelere kayyum atanmasıdır. Bu süreçte DBP’li birçok belediye eş başkanı tutuklanıp il-ilçe meclisleri işlemez hale getirilirken belediyeler tamamen atanmış memurlara bırakılmıştır. Bunun üzerine yurttaşların belediyelerle doğrudan bağı koparken kayyumlar da halkın yararlandığı eğitim, sağlık, kadın vb. birçok kurumu kapatmış; Van’ın sosyo –politik ve kültürel dokusuna aykırı birçok icraata imza atmışlardır.

Bunun yanında çevresinde yoğun nüfuslu birçok yerleşim yeri bulunan Van Gölü havzası da ciddi bir tehlike altındadır. Çünkü her gün evsel ve endüstriyel atıklar, kanalizasyon suları, derelerle taşınan çöpler göle karışmaktadır. Bu da insan sağlığı başta olmak üzere bio-çeşitlilik ve endemik türler üzerinde ciddi bir risk oluşturmaktadır. Dolayısıyla Van Gölü’nün Aral Gölü gibi yok olmasından veya Urmiye Gölü gibi yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmasından endişe edilmektedir. Bu sebeple bir an önce Van Gölü Koruma Kanun Teklifinin çıkarılarak uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir.

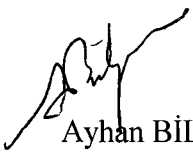
Tarım ve hayvancılık Van’ın klasik üretim biçimi olmasına rağmen neredeyse bitme noktasına gelmiştir. Oysa Van, Türkiye’de küçükbaş hayvan sayısında birinci, büyükbaş hayvan sayısında ilk 15’tedir. Yine Van’da arazinin %75’i çayır ve meralardan oluşmaktadır. Dolayısıyla ülkede toplam mera varlığının %10’u Van’dadır. Buna karşın üretimin olmamasından dolayı et ve ekmek fiyatı da yüksek olurken bugün Van’da hâlâ Et ve süt Kurumu bulunmamaktadır. Bununla birlikte Van’da Toprak Mahsulleri ofisi sadece yılın bir ayı açık kalırken mera yasakları sürekli devam etmektedir.

Van’da sağlık alanında da ciddi sorunlar söz konusudur. Şu an 24 bin nüfuslu Saray’da ve 36 bin nüfuslu Gürpınar’da devlet hastanesi bulunmamaktadır. Buralarda Aile Sağlık Merkezleri çok yetersiz kalmaktadır. 200 bin nüfuslu Erciş’te devlet hastanesi her ne kadar 9 yıl aradan sonra açıldıysa da teknik donanım ve sağlık personeli açısından eksikliklerin tamamlanması beklenmektedir.

Bunun yanında işsizlik de Van’da ciddi bir sorundur. Bugün Van nüfusunun %80’i genç ve yaş ortalaması 20 olmasına rağmen reel işsizlik %40 civarındadır. Bu nedenle genç nüfusun bir kısmı farklı illerde mevsimlik işçi olarak çalışmaktadır. Bununla birlikte Van’ın ihracat ve

ithalat dengesi de olumsuz anlamda bozulmuştur. Yıllara göre istikrar söz konusu değildir. Bu nedenle bugün Van; sosyo-ekonomik gelişim endeksinde, sağlık, eğitim, çalışma hayatı, konut, gelir ve servet alanlarının hepsinde son sıralarda yer almaktadır.

Van'da belirtilen sorunların yanında; çevre yolunun bitirilmemesi, şehir stadyumunun yapılmaması, elektrik kesintilerinin süreklileşmesi ve kültür varlıklarının restorasyonlarının yapılmaması başta olmak üzere birçok ciddi sorunun etkileri yurttaşlar tarafından hissedilmektedir. Bu nedenle Van'da kronikleşen sorunların tespit edilerek gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılması elzemdir.

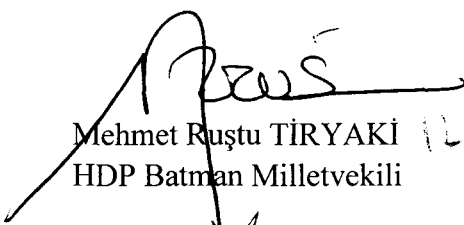

Ayhan BİLGİN 2
HDP Kars Milletvekili


Kemal PEKÖZ 4
HDP Adana Milletvekili

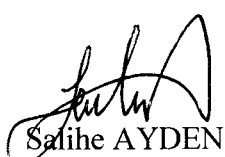

Berkan ÖZTÜRK 6
HDP Ağrı Milletvekili


Fırat KERESTECİOĞLU 8
HDP Ankara Milletvekili


Ayşe ACAR BAŞARAN 10
HDP Batman Milletvekili


Mehmet Ruştı TİRYAKİ 12
HDP Batman Milletvekili


Erdal AYDEMİR 14
HDP Bingöl Milletvekili

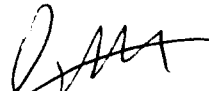

Salihe AYDENİZ 15
HDP Diyarbakır Milletvekili


Musa FARİSOĞULLARI 17
HDP Diyarbakır Milletvekili

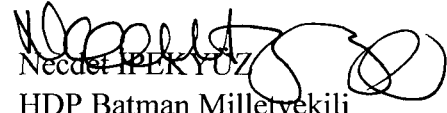

Adnan Selçuk MIZRAKLI 19
HDP Diyarbakır Milletvekili

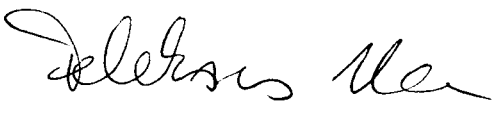

Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ 3
HDP Adana Milletvekili


Abdullah KOÇ 5
HDP Ağrı Milletvekili


Dirayet Dilan TAŞDEMİR 7
HDP Ağrı Milletvekili


Kemal BÜLBÜL 9
HDP Antalya Milletvekili


Necdet PEKYOZ 11
HDP Batman Milletvekili


Feleknas UCA 13
HDP Batman Milletvekili


Dersim DAĞ 16
HDP Diyarbakır Milletvekili


Semra GÜZEL 18
HDP Diyarbakır Milletvekili


Hişyar ÖZSOY 20
HDP Diyarbakır Milletvekili